

MEER- EN HOOGBEGAAFDHEID

Samen leren en samen groeien in de ontwikkeling van MHB op de
Ichthusschool

Inhoud

Inleiding.....	3
Termen.....	3
Functies.....	4
Routekaart	5
Uitzonderingen	6
Groep 1,2	7
Groep 3,4:	7
Groep 5, 6, 7, 8: Levelwerk	7

Inleiding

Dit beleidsdocument richt zich op het uitvoeren van de begeleiding van de meer- en hoogbegaafde leerlingen op de Ichthusschool. Deze ontwikkeling is voortdurend; ieder jaar groeien we in onze ontwikkeling op dit gebied. We willen de afspraken die we op de Ichthus maken, borgen in dit document.

Voor theoretische achtergronden wordt verwezen naar het basisondersteuningsdocument '[Basisondersteuning voor het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen in het SWV PO Midden-Holland](#)'. Ook het document '[Beleidsplan HMB - PCB Ichthus versie juli'20](#)' beschrijft theoretische achtergrond waarop dit beleid gestoeld is. Deze documenten kunt u in dezelfde map vinden als dit document.

Uitleg van termen

Elk kind op de Ichthus heeft zorg nodig. Zorg in emotioneel omzien en in ondersteuning. Deze ondersteuning voor kinderen met Meer- en Hoogbegaafdheid kan variëren in het volgende:

- **Compacten:** De leerling maakt minder van eenzelfde leerstof.
- **Verrijken:** De leerling maakt binnen deze leerstof extra moeilijk/verdiepend werk. Bij de vakken taal, rekenen en spelling zijn door de methode extra uitdagende schriften ontwikkeld. De leerling maakt dit werk in plaats van of naast hun gewone werk. Niet alleen MHB-leerlingen maken gebruik van deze stof; leerlingen die sterk zijn op een vakgebied maken bij dit vakgebied ook gebruik van plusstof.
- **Verbreden:** We bieden andere leerstof/vakken aan naast de 'gewone' leerstof.
- **Levelwerk:** Dit is de naam voor onze plusgroep. De kinderen die in deze groep zitten, komen één keer per week bij de Levelwerk-begeleider, maar werken de hele week aan hun planning. Wij kiezen voor Levelwerk, zodat de MHB-leerlingen in de klas aan verdiepend werk kunnen werken. Ze komen zo niet los van de basisgroep te staan, maar blijven onderdeel van hun groep en maken werk op hun niveau.
- **Acadin:** Een programma binnen Levelwerk. Leerlingen kiezen een eigen opdracht uit of werken samen aan een opdracht. Deze opdrachten zijn speciaal bedacht voor MHB-leerlingen en bieden uitdaging op verschillende executieve functies.

Functies

Bij de begeleiding van MHB-leerlingen zijn diverse personen betrokken. In de tabel staat aangegeven wie dit zijn en wat hun taak is.

Wie?	Taken omtrent MHB-leerling
Leerkracht	-Het eerste aanspreekpunt voor ouders. De leerkracht is op de hoogte van voortgang bij Levelwerk en voert hier meestal zelfstandig gesprekken over met ouders en/of leerling. -Compact en verrijkt voor de MHB-leerling het groepswerk. -Overlegt met IB en/of HB-specialist bij vragen omtrent onderwijsbehoeften van leerling.
Intern begeleider (IB)	-Is op de hoogte van aanbod en mogelijkheden op MHB-gebied -Is op de hoogte van welbevinden van leerling -Kan eventueel externen aantrekken voor aangepaste begeleiding -Is eerste aanspreekpunt voor het toelaten van leerlingen in Levelwerk
Levelwerk-begeleider /HB-specialist	-Geeft wekelijks les en begeleiding aan MHB-leerling, waarbij uitdaging gezocht wordt in leerstof en controle en feedback over gemaakte werk gegeven wordt. -Zorgt zelf voor inhoud van Levelwerk. -Maakt Levelwerk-rapporten als toevoeging bij het rapport, zodat op tien-minutengesprekken daar ook over doorgepraat kan worden. -Geeft overdracht naar leerkracht over voortgang en proces van leerlingen bij Levelwerk. -Heeft contact met leerkracht wanneer Levelwerk niet (meer) past bij leerling. -Heeft contact met Acadin-ouder <i>Voor meer informatie, zie 'Taken coördinator Hoogbegaafdheid'</i>
Acadin-ouder (indien aanwezig)	-Begeleidt Levelwerk-leerlingen een extra keer in de week met Acadin (onderdeel van Levelwerk). -Geeft overdracht naar Levelwerkbegeleider over voortgang en proces van leerlingen
Werkgroep MHB	-Maakt en borgt beleid -Zorgt voor doorgaande lijn

Routekaart

Wanneer de groepsleerkracht, soms in samenspraak met leerling en ouders, ziet dat een leerling extra uitdaging nodig heeft, worden de volgende stappen ondernomen.

Stap 1	Leerkracht bespreekt bevindingen met leerling en/of ouders
	Als groepsleerkracht controleer je of jouw bevindingen juist zijn. Als een leerling continu zijn werk goed maakt en nieuwe lesstof snel lijkt te begrijpen, is dit een goede start voor een gesprek of deze observatie juist is. Heeft een kind het naar zijn zin, verveelt hij zich, heeft hij uitdaging nodig?
Stap 2	Extra uitdaging <u>in</u> het reguliere werk van de methodes
	Extra uitdaging kan gevonden worden in een plusschrift of software van de methode. Het reguliere werk wordt hierdoor moeilijker.
Stap 3	Extra uitdaging <u>naast</u> het reguliere werk van de methodes
	Wanneer een leerling laat zien het niveau van stap 2 te beheersen, kan gekeken worden naar extra uitdaging naast het reguliere werk. In groep 1/2 kan dit met smartgames, waarvoor een scoreblad is ontworpen. In groep 3 kan gestart worden met minipaden In groep 4/5/6 kan gestart worden met webpaden In groep 6/7/8 kan gestart worden met webkwesties De HB-specialist kan hierin meedenken. Bij deze stap is het aan te raden de IB'er op de hoogte te stellen. Als leerkracht ben je nu namelijk aan het kijken wat een leerling aankan, ook met het oog op mogelijke vervolgstappen.
Stap 4	Contact IB'er
	Wanneer bovenstaande stappen niet toereikend blijkt te zijn, wordt overleg gevoerd met de Intern Begeleider. Samen kijken jullie naar de vervolgstappen en naar de mogelijkheden die er zijn. Als Levelwerk een goede optie lijkt, wordt HB-specialist geraadpleegd. Er wordt gekeken of er nog extra, andere stappen optioneel zijn.
Stap 5A	Compacten reguliere werk
	Nu (pas) komt het compacten van het reguliere werk aan de orde. Een leerling heeft eerder laten zien dat het moeilijker werk aankan, terwijl het basiswerk gemaakt wordt. Tegelijk met stap 5A wordt namelijk ook 5B ingezet. De afspraken die schoolbreed staan, zijn: - Spellingdictee dag 2 en 4 wordt niet gemaakt. - Rekenen taak 1 en 2 worden op dezelfde dag gemaakt, mits taak 1 goed of zeer goed gemaakt is. De kinderen luisteren naar de uitleg van taak 1, doen mee met de inoefening van die dag. Op dag 2 is tijd voor Levelwerk. Hetzelfde geldt voor taak 3 & 4, 6 & 7 en 8 & 9. Het kan zijn dat met kinderen individuele afwijkende afspraken worden gemaakt.
Stap 5B	Proefperiode Levelwerk

	Voor sommige leerlingen is het duidelijk dat Levelwerk een nodige/goede vervolgstap is. Toch willen we met iedere leerling die start met Levelwerk een proefperiode afspreken. Na deze proefperiode wordt gekeken hoe het met de leerling gaat. In een gesprek met HB-specialist, die de leerling bij Levelwerk begeleidt en leerkracht wordt besloten of de leerling door kan gaan met Levelwerk.

Uitzonderingen

Natuurlijk gaat dit stappenplan niet voor alle leerlingen op. Er zijn MHB-leerlingen die juist onderpresteren, en ook door moeilijker werk bij stap 5B, faalangstige kenmerken gaan vertonen. Deze routekaart is dan ook geen vastomlijnd plan. In overleg met IB kunnen andere keuzes gemaakt worden.

Ook is het niet noodzakelijk zo dat leerlingen op alle vakken extra uitdagend werk moeten krijgen. Het kan zijn dat een leerling bijvoorbeeld dyslexie heeft, maar ook veel kenmerken van HB vertoont. Een op maat gemaakt plan is dan uiteraard nodig.

Aandachtspunten per groep

Groep 1,2

In deze groepen is het signaleren van MHB-kenmerken bij leerlingen het belangrijkste. Dit kan alleen in de eerste 6 weken als een leerling op school start. Daarna heeft een leerling zich vaak al aangepast aan de rest van zijn/haar leeftijdsgenoten. [Een menstekening](#) is een mooi middel om een leerling hierop te screenen. In schooljaar 2023-2024 willen we hier het gesprek verder over voeren en afspraken maken.

Wanneer een leerling uitdaging nodig heeft, omdat het MHB-kenmerken laat zien, wordt het volgende gedaan:

- Gesprek met IB. Ter kennisgeving en overleg.
- Uitdaging zoeken binnen de klas. Smartgames kunnen ingezet worden.
- Uitdaging zoeken buiten de klas. Ouders worden gevraagd om Acadin te geven. De kinderen gaan 1 keer per week buiten de klas met een ouder aan de slag. De ouder wordt begeleid door de HB-specialist of de IB.

Groep 3,4: Acadin

Alle leerlingen in groep 3 starten in principe zonder Acadin. De leerlingen wennen eerst aan de nieuwe structuur en werkwijze van de groep. Vanaf de herfst- of kerstvakantie kunnen, indien nodig, aanpassingen gedaan worden. Stap 1, 2 en 3 van de routekaart worden gevolgd. Na de 3e stap kan, in samenspraak met IB, een ouder gezocht worden die de leerlingen begeleidt met Acadin.

In groep 4 kunnen de leerlingen die in groep 3 Acadin gedaan hebben, doorgaan.

Groep 5, 6, 7, 8: Levelwerk

Vanaf groep 5 werken de kinderen met Levelwerk. Levelwerk omvat Acadin én ander werk waarbij de kinderen uitdagender werk maken. De kinderen krijgen hiervoor in de klas minimaal 1 uur in de week voor. Dit wordt in de klas gedaan doormiddel van het compacten van werk.

Planning

De kinderen werken iedere week met een planning. Die krijgen ze op een wekelijks begeleidingsmoment, waarbij de opdrachten van afgelopen week besproken worden en nieuwe opdrachten uitgelegd worden.

De planning van aankomende week wordt besproken en uitgedeeld. De kinderen doen deze planning in hun Levelwerkmap.

Vanaf schooljaar 2023-2024 weten de kinderen dat er bepaalde voorwaarden zijn voor Levelwerk. Dit is ontstaan omdat we merkten dat kinderen soms geen drang voelen om hun planning af te krijgen. We verwachten van de kinderen dat ze iedere week hun planning afhebben. Gebeurt dit twee keer niet, volgt een gesprek met de HB-specialist en de leerkracht. Hierin worden afspraken gemaakt wat er gebeurt als het een derde keer niet lukt. Een mogelijkheid is dat een leerling direct terug naar de klas gestuurd wordt en na schooltijd zijn werk afmaakt. Wanneer een leerling structureel zijn planning niet afheeft, wordt gekeken of Levelwerk nog geschikt is voor deze leerling.

Denksleutel

Ieder begeleidingsmoment wordt gestart met een Denksleutel. Deze prikkelt het creatieve oplossingsvermogen van de kinderen.

Werkboekjes Levelwerk

De werkboekjes van Levelwerk hebben thema's als Nelson Mandela, Kunstgeschiedenis of Leren leren. De kinderen maken ter afsluiting van een boekje vaak een presentatie voor hun groep, zodat zij ook meegenomen worden in het proces van Levelwerk. De Levelwerkers leren hierdoor ook (gezamenlijk) presenteren en oefenen in samenwerken.

Kernkwaliteiten

Een ander thema binnen Levelwerk zijn kernkwaliteiten. Kinderen krijgen eerst een introductie over kernkwaliteiten. Alle kernkwaliteiten worden besproken aan de hand van het kernkwaliteitenspel voor kinderen, op school aanwezig. Daarna krijgen ze de opdracht er 3 uit te kiezen die bij hen passen. Een aantal weken krijgen de kinderen de opdracht bij te houden wanneer ze een kernkwaliteit inzetten. Dit wordt bij hun planning bijgevoegd. Dit verzamelen ze in hun bewijsmap op een blad.

Een vervolg na deze opdracht is dat kinderen een kernkwaliteit kiezen die ze verder willen ontwikkelen. In de weken die hierop volgen, proberen de kinderen bewust te worden wanneer ze deze kernkwaliteit zouden kunnen inzetten. Hiermee proberen ze andere kernkwaliteiten te ontwikkelen.

Volgen van het proces

Een onderdeel van de planning is het logboek. De kinderen houden bij wanneer ze aan hun planning werken. Daardoor kan de begeleider ook zien hoeveel tijd ze krijgen/nemen voor hun planning.

De kinderen krijgen ieder halfjaar een rapport van Levelwerk. Dit rapport wordt bij hun andere rapport gevoegd. De hoogbegaafdheidsspecialist maakt dit rapport, zie Sharepoint. De kinderen maken vooraf een eigen rapport, waarin ze beschrijven hoe zij denken dat ze dit halfjaar zichzelf ontwikkeld hebben. Ook stellen ze zichzelf een doel voor het komende halfjaar.

Stoppen met Levelwerk

Het kan zijn dat Levelwerk (na verloop van tijd) niet passend meer blijkt voor een leerling. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- A Schoolresultaten gaan op één of meerdere gebieden achteruit. Een leerling lijkt de verkorte instructie niet aan te kunnen.
- B De planning van Levelwerk wordt structureel niet gehaald.
- C De leerling kan het niveau van Levelwerk niet (meer) aan.

De routekaart hiervoor is:

Stap 1	HB-specialist en leerkracht spreken elkaar
Stap 2A	Reden A: Leerkracht spreekt met leerling over zorgen die er zijn Reden B en C: HB-specialist spreekt met leerling over zorgen die er zijn. Als leerling aangeeft het zelf ook te zwaar te vinden, kan er wellicht direct (tijdelijk) gestopt worden met Levelwerk. Wanneer een leerling dit anders ziet en graag in Levelwerk wil blijven, worden de eisen van Levelwerk nogmaals besproken. Er wordt een periode afgesproken waarin de leerling verbetering kan laten zien.
Stap 2B	Ouders worden ingelicht. Zij worden op de hoogte gesteld van de zorgen en het plan wat besproken is. Ze horen de consequentie die erbij hoort.
Stap 4	Aan het einde van de periode wordt besproken of de doelen zijn gehaald. Is dit niet zo, wordt er (tijdelijk) gestopt met Levelwerk. Wanneer er vooruitgang wordt geboekt in A, wordt opnieuw met leerkracht, IB en HB-specialist wat de opties zijn voor het aansluiten in Levelwerk.

Uiteraard zijn er hier ook kinderen die kunnen onderpresteren of door faalangst niet goed uitgedaagd willen worden. Het kan zijn dat zij bovenstaande redenen als uitvlucht zien om te stoppen met Levelwerk. Wanneer dit opgemerkt wordt, wordt een alternatief plan bedacht om bij de leerling aan te sluiten.